

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil student: David Novák

Název práce: Odborné pojetí čarodějnic a čarodějnických procesů českou vědou do r. 1989

Oponoval: Doc. Petr Lozoviuk, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (*uved'te, do jaké míry byl naplněn*):

David Novák si ve své bakalářské práci položil otázku, jak odborná veřejnost v minulosti chápala čarodějnictví a jak jí byl interpretován fenomén čarodějnických procesů. „Čarodějnictví“ přitom autor chápe jako „mimovědecké poznání a aplikaci přírodních zákonů“. Texty s nimiž bylo pracováno, byly knižní a časopisecké publikace české provenience vycházející od první poloviny 19. století do druhé poloviny 20. století. Z obsahového hlediska lze práci – ovšem s jistými výhradami – označit za zdařilou a konstatovat, že ústřední badatelské záměry se autoru podařilo úspěšně realizovat.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

Práce je členěna do tří nestejně rozsáhlých kapitol a seznamu použité literatury. V úvodní části studie se Novák věnuje metodologickým a historickým východiskům svého dalšího uvažování. Další část, nazvaná „Odborná reflexe čarodějnictví a čarodějnických procesů“, je zaměřena na komparativní tematizaci sledovaného fenoménu předními českými autory. Jedná se o nejrozsáhlejší pasáž studie, která představuje jakési materiálové východisko pro část závěrečnou. Autor zde sleduje, kým a jakým způsobem bylo „čarodějnictví pojato jako historická látka“. Zajímá ho tedy zejména tematizace fenoménu čarodějnictví jako takového a dále problematika čarodějnických procesů. Pojednání obojího často vykazuje další přesah, kupříkladu do oblasti lidové magie či lidového léčitelství. Pojednávané práce, které jsou nejednou zaměřeny i na další tematické oblasti, jsou Novákem charakterizovány právě výhradně z hlediska jejich fokusace sledované problematiky. Vedle děl historiografických, lze mezi probíranými texty nalézt i tvorbu klasiků české etnografie, s potěšením lze konstatovat, že nejsou vynechány ani některé domácí práce sepsané německým jazykem. Zajímavý exkurz představuje oddíl 2.3.1 nadepsaný „Poválečné čarodějnice, buržoazní i bolševické“, v němž je vedena paralela mezi dobovým „lovem na čarodějnice“ „na obou stranách Atlantiku“. Novák zde argumentuje, že „v příhodné situaci se

čarodějnicí může stát osoba, jež nesouhlasí s oficiálními postoji většinové společnosti, potažmo vládnoucí skupiny“ (s. 41). Myšleny jsou oběti antikomunistické kampaně v USA a oběti stranických represí v ČSR z 50. let 20. století. Vyvrcholení celé studie představuje část třetí, v níž Novák přistupuje k „diskuzi“ probírané látky a k vlastní „analýze“ shromážděného materiálu.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Práce je napsána svérázným stylem, se kterým se ovšem čtenář nemusí vždy identifikovat. Některé Novákovy formulace jsou literárně efektní, jiné zbytečně komplikované, krkolomné až nesrozumitelné. Z formálního hlediska je třeba konstatovat, že text je přehledně strukturován a obsahuje přiměřený počet stylistických či gramatických prohřešků. Ze sekundární i primární literatury je citováno korektně, i když ne vždy způsobem, který je běžný v odborných statích. Doprovodné „tabulky“ sumarizujícím způsobem vhodně doplňují text studie. Ocenit je třeba celkový nadstandardní rozsah bakalářské práce.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Autor předložil relativně kvalitní přehledovou studii, v níž prokázal důkladnou znalost rozsáhlé sekundární literatury i schopnost s ní smysluplně pracovat. Z textu lze vycítit osobní zaujetí Davida Nováka pro sledovanou látku. I když o některých autorových závěrech lze polemicky pochybovat, celkově lze předloženou bakalářskou práci označit za zdařilou.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

Kde podle vás vede hranice mezi pojetím „čarodějnictví“ jako sociálního faktu a jako společenské metafory?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

Práce splňuje požadavky kladené na bakalářské práce; navrhované hodnocení: **velmi dobře až výborně**, v závislosti na průběhu obhajoby.

Datum: 18. 05. 2023

Podpis:

